

SOCIÁLNÍ EXKLUZE MATEK S DĚTMI DO TŘÍ LET

Mateřská centra jako jeden z nástrojů její prevence

Václava Řehouňková, FHS UK 2010

Studentka Václava Řehouňková vymezila obsah své bakalářské práce již ve formulaci jejího názvu. Název zároveň reflektuje základní oblasti práce, ve které autorka objasňuje problematiku sociální exkluze matek s dětmi do tří let a následně uvádí mateřská centra jako jeden z příkladů preventivních nástrojů na odstraňování či zmírňování této sociální exkluze. Závěry své práce opírá studentka o výsledky výzkumného projektu.

Kapitoly věnované problematice sociální exkluze zpracovala studentka v širokých souvislostech. Nejprve se zabývá sociální exkluzí jako obecným pojmem, po té vymezuje specifickou skupinu matek s dětmi do tří let a na danou skupinu se dále ve své práci zaměřuje. Popisuje příčiny a mechanismy vzniku sociální exkluze. Zabývá se postavením ženy-matky na trhu práce, stejně jako nastiňuje státní sociální politiku a její nástroje na podporu rodin s dětmi, včetně související legislativy. Reflektuje i nejnovější trendy v České republice a promítá do nich také kontext s legislativními opatřeními Evropské unie. V souvislosti se sladčováním pracovního a rodinného života uvádí opatření, která zmírňují konflikt mezi pracovním a soukromým životem, a věnuje se rovněž možnostem péče o dítě mimo rodinu. Porovnává podmínky života rodin u nás a v zahraničí.

Václava Řehouňková ke zpracování problematiky sociální exkluze využila bohatý rejstřík odborné literatury, odkazuje se na mnohé odborné studie a dokumenty, včetně statistických dat. Prokázala přehled v odpovídající legislativě.

Oceňuji komplexnost uchopení dané oblasti, to považuji za nadstandardní a chvályhodné.

Zpracování problematiky mateřských center prozrazuje osobní zkušenost autorky, která je třetím rokem na rodičovské dovolené a mateřská centra poznala jako jejich návštěvnice. Kromě jedné publikace zatím odborná literatura pojednávající o mateřských centrech čeká na své autory, a tak údaje načerpané z několika málo studentských prací mohla Václava Řehouňková doplnit vlastními zkušenostmi načerpanými během pobytu v mateřském centru. Právě ono osobní vtažení do problematiky jí umožnilo vytvořit zdařilý soubor informací od historie vzniku mateřských center u nás až po jejich posláním, včetně popisu činností v centrech. Dokonce považuji její postřehy za přínosné pro činnost Sítě mateřských center.

Právě nedostatek odborné literatury ovšem nutí uchýlovat se k některým článkům, které zkreslují realitu, a tak se pak nevědomky přenáší chyby. Což se stalo bohužel i Václavě Řehouňkové. Například mne v odkazu 69 uvádí jako zakladatelku Pražských matek, zatímco jsem pouze spoluzakladatelka. Podobně došlo i k nešťastné terminologii aktivit v mateřských centrech, ta zjevně vychází z laické terminologie konkrétního centra. Například na straně 40 používá autorka termín „akce k příležitosti významných dnů“ místo správného označení „akce spojené s tradičními zvyky kalendářního roku“. Škoda, že autorka nevyužila příležitost čerpání informací u přímého zdroje – v Síti mateřských center, mohla pak uvést i nejčerstvější data.

Celkově však považuji její pojednání o mateřských centrech za velmi dobré.

Součástí bakalářské práce je výzkumný projekt. Jeho cílem bylo charakterizovat a blíže specifikovat situaci žen na rodičovské dovolené s ohledem na jejich sociální začlenění do společnosti a zaměstnání. Zjistit jakou roli v tom sehrávají mateřská centra.

Kvalitativní výzkum provedla autorka bakalářské práce technikou rozhovorů s dvanácti matkami dětí ve věku čtyř měsíců až tří let. Závěry kopírují zkušenosti, které získává Síť mateřských center v rámci vlastních šetření. Opět oceňuji snahu studentky Václavy Řehounkové o komplexní rozkrytí podmínek života matek s malými dětmi - z úhlu pohledu trhu práce, společnosti, rodiny i přínosu mateřských center.

Nejen téma ale i zpracování práce překračují rámec bakalářského úkolu a otevírají možnost kvalitního východiska pro magisterskou práci.

Bakalářskou práci Václavy Řehounkové jako celek hodnotím za velmi přínosnou, **doporučuji** ji k obhajobě a navrhuji hodnocení „**výborně**“.

V Praze 25.8.2010

Mgr. Rut Kolínská